

Documento de traballo para un
PLAN REXURDE GALICIA

1 de xuño de 2020

**A hora
do cambio.**

A CRISE DO COVID 19 E AS SÚAS CONSECUCIÓNS. BASES PARA UNHA PROPOSTA DE RECONSTRUCCIÓN PARA GALICIA.

- I. **CARACTERIZACIÓN DA CRISE CAUSADA POLO COVID 19 ..... páxina 3**
  - 1. **AS CAUSAS DA CRISE**
  - 2. **OS MECANISMOS DE TRANSMISIÓN DA CRISE**
    - **SHOCK DE OFERTA**
    - **O SHOCK DE DEMANDA E FINANCEIRO**

- II. **O DESENVOLVEMENTO DA CRISE ..... páxina 7**
  - 1. **OS EFECTOS EN ESPAÑA E GALICIA**
  - 2. **A INTERVENCIÓN PÚBLICA**
  - 3. **OS DÉFICIT DE ACTUACIÓN DA XUNTA DE GALICIA**

- III. **UN PROGRAMA PARA A RECONSTRUCCIÓN .....páxina 15**
  - 1. **SEGURIDADE NO FUTURO FRONTE A AMEAZAS DE PANDEMIA**
  - 2. **UNHA POLÍTICA SOCIAL REFORZADA, UNHA POLÍTICA INTEGRAL DE ATENCIÓN AOS MAIORES**
  - 3. **UN PLAN INTEGRAL DE DIXITALIZACIÓN PARA A ADMINISTRACIÓN PÚBLICA**
  - 4. **RESOLVENDO CARENCIAS NA EDUCACIÓN**
  - 5. **UN ESFORZO PODEROSO A PROL DA REACTIVACIÓN ECONÓMICA**
  - 6. **POR EN MARCHA A CULTURA E O TURISMO DE NOVO**
  - 7. **PESCA E MEDIO RURAL**

- IV. **ANEXOS .....páxina 25**

A CRISE DO COVID 19 E AS SÚAS CONSECUENCIAS. BASES PARA UNHA PROPOSTA DE RECONSTRUCCIÓN PARA GALICIA

I. CARACTERIZACIÓN DA CRISE CAUSADA POLO COVID 19

Houbo dúas crises de enorme impacto en só doce anos, a gran crise de 2008-2014 e a actual emerxencia provocada por COVID-19. As diferenzas son grandes, tanto nas causas subxacentes como na forma de enfrontalas. A primeira foi consecuencia de desequilibrios económicos e suscitou fortes diverxencias ideolóxicas. A actual ten unha causa sanitaria e debería levar a unha resposta política adecuada ás dificultades económicas e sociais provocadas pola pandemia. Tanto na gran recesión do século XXI como na actual, a acción pública rápida, masiva e precisa foi e é fundamental.

1. AS CAUSAS DA CRISE

A actual crise ten un orixe sanitario. E as consecuencias sobre a vida e as saúde das persoas en todo o mundo son potencialmente devastadoras. Como "a saúde pública é a lei suprema" (Cicerón), especialmente nun réxime democrático como o noso, a máxima prioridade é controlar a evolución da pandemia máis grave e xeneralizada que se produciu hai moito tempo. Os líderes diverxentes afectados polo virus do populismo conservador, como en Estados Unidos, Brasil ou Reino Unido, afastáronse deste consenso e predicaron unha liña de acción liberal, seguramente porque a ameaza á que se enfrontan é demasiado abstracta e porque desconfían da evidencia científica. Poñer o acento na economía antes que na saúde significou, nas circunstancias actuais, sacrificar inutilmente a saúde e a vida de moitas persoas. Non cremos que esta liña de acción sexa sostible. Sacrificará vidas e provocará máis graves e máis persistentes consecuencias sociais e económicas.

A xestión diverxente da crise sanitaria esténde ao longo do tempo a ameaza dunha pandemia no mundo máis aló do que sería razoable. E forzará un control estrito das fronteiras, mantendo a distorsión das actividades económicas e sociais, aínda que se suprima a epidemia no noso país. Obrigaranos a non deixar a garda abaixo e a manter unha certa excepcionalidade moito máis do necesario. Os conservadores populistas provocan custes ao resto do mundo.

A natureza da ameaza require discriminar aos que son portadores do virus dos que non o son, para evitar a propagación rápida e masiva e poder tratar aos enfermos coa atención sanitaria adecuada. Cando a infección está moi estendida e dispersa, compre o illamento social da poboación no seu conxunto, reducindo drasticamente a mobilidade. Esta estratexia, que é a que seguiu España (despois de Wuhan e Italia), e a que se sumaron despois outros países, con decisión maior ou menor (Francia, Portugal, Alemaña, ...) baséase nun déficit de información e na imposibilidade de confiar no comportamento voluntario da poboación. Déficit de coñecemento

público (non sabemos quen pode transmitir a enfermidade) e persoal (a xente non sabe se pode infectarse). A existencia de fortes externalidades negativas (manter a actividade normal pode ser bo para o individuo pero aumenta o risco para o conxunto) tamén obriga ao control social. Dado que os custos sociais son moi elevados en condicións de incerteza e externalidades negativas, as decisións públicas obrigatorias son inevitables, dirixidas ao máximo illamento social para intentar frear os mecanismos de transmisión do virus.

Por tanto, as consecuencias económicas son un resultado derivado directamente da estratexia de minimizar os custos humanos da epidemia en condicións de incerteza colectiva. Hai unha imposición social e, polo tanto, ten que haber unha responsabilidade social polas consecuencias. Compartimos as decisións, compartimos os riscos, compartimos as compensacións. A estratexia para suprimir a epidemia reduciu considerablemente a actividade económica: a produción e o consumo en condicións normais son inseparables do contacto social. Canto máis tempo dura o illamento social, máis profundas e incalculables son as consecuencias para os individuos e as empresas nos distintos países.

2. OS MECANISMOS DE TRANSMISIÓN DA CRISE

O choque causado por COVID-19 é tanto de oferta como de demanda e financeiro.

SHOCK DE OFERTA

Nun mundo de intensa especialización interindustrial e comercio mundial en máximos, con fortes economías de escala, tamaño e rede, con custos de transporte extremadamente baixos, a caída da produción en China (e despois noutros países) traslada rapidamente os seus efectos ao resto do mundo.

Os factores de oferta son tamén a redución da produción causada pola enfermidade e o illamento social, que reducen significativamente a capacidade de produción en amplas esferas de traballo e obrigan a incrementar a actividade nalgúns áreas.

O illamento social obriga a transformar a actividade presencial en teletraballo. Se fose posible facer esta mutación en todos os procesos os efectos serían limitados. Así que é correcto que o goberno facilite este cambio. Pero hai múltiples ocupacións que requiren presenza; e nas que o contacto social é inevitable: a maioría das actividades de servizos persoais, moitas das actividades industriais. Ademais das prohibicións legais, o medo ao contaxio é un factor que obrigará a moitas empresas a limitar ou pechar a súa produción.

Algúns actividades ten que manterse en calquera circunstancia e non debemos fomentar innecesariamente a caída da mesma. Dar prioridade ao aspecto sanitario (controlar a epidemia) pero ao mesmo tempo manter a actividade económica para garantir a produción de bens e servizos que son esenciais incluso a curto prazo (desde alimentos ata produtos de limpeza; desde a distribución aos transportes básicos e por suposto aos servizos sanitarios). E manter as actividades non esenciais o máximo posible que permita o

control da epidemia porque fará que o período excepcional sexa menos dramático e a recuperación máis rápida e intensa. Algúns sectores incluso terán un aumento na súa demanda (telecomunicacións, algunha industria farmacéutica, etc.).

O SHOCK DE DEMANDA E FINANCEIRO

A principal canle económica para a transmisión da crise sanitaria estivo no lado da demanda, con efectos moi dolorosos sobre a renda dispoñible a curto e medio prazo e cunha difusión moi rápida da falta de liquidez polo circuito monetario. A moi curto prazo, houbo un cortocircuíto no fluxo de pagamentos en sectores gravemente afectados pola caída da actividade económica. A falta de ingresos por ausencia ou forte redución de vendas, perda de clientes ou pedidos, etc., provoca dificultades para cumprir as obrigas salariais ou de pago a outros provedores ou o cumprimento dos contratos xa asinados. É por iso que foi e é tan importante que flúa o crédito substitutivo destes ingresos. Coa previsión de que este trastorno dramático da actividade dure durante semanas, trátase de manter vivas as habilidades empresariais e por conta propia para cando se volve á normalidade. E para iso, o crédito é fundamental.

A curto e medio prazo, a caída da oferta tradúcese nunha diminución dos ingresos dos traballadores (ERES, ERTES, despedimentos), os ingresos mixtos dos autónomos e os beneficios empresariais. Naturalmente, producirase unha forte redución da demanda, que será masiva en sectores tan afectados polas condicións de illamento social e control das fronteiras como o turismo ou a restauración, a cultura e outros. Nalgúns casos terá lugar a substitución das canles de distribución. Ou algunhas empresas doutros competidores que usan canles remotas (aumento das subscricións a Netflix en comparación co uso de cines ou teatros, por exemplo). Pero a caída total da demanda é dramática. Aumenta a situación de desemprego ou desemprego forzado de profesionais e autónomos; e o peche de negocios e empresas, total ou parcial. En moitos fogares, os ingresos previstos caerán ou desaparecerán se non son substituídos por prestacións públicas. Mentres persistirán as obrigas xa contratadas (rendas, hipotecas, contratos de subministración ou servizos periódicos, etc.). De novo, é esencial garantir as rendas, aprazamentos ou créditos (ou unha combinación dos tres mecanismos).

Ademais, os cambios no comportamento dos axentes económicos serán graves: ao efecto de ingreso engadirase o efecto de precaución nas decisións de compra dos consumidores e o efecto de riqueza, cunha retrocesión da demanda. A sobre reacción dalgúns mercados bursátiles que vivirán desconectados da economía real e tomarán decisións en función de simples expectativas agravará o colapso da actividade. Aprazar as decisións de investimento ante a incerteza sobre a duración e o alcance da crise e a baixada da demanda reducida agravarán aínda máis as dificultades.

A hora do cambio.

PLAN REXURDE GALICIA

En definitiva, faltarán ingresos nas arcas das familias ou unidades produtivas mentres as necesidades básicas continúan en vigor (hai que vivir) ou ten que cumprir contratos persistentes (hipotecas, rendas, salarios, préstamos comerciais, ...). E sen intervención pública, os mercados non poderán reaccionar. Nin os mercados reais nin os mercados de crédito. Porque o tamaño dos problemas e o nesgo dos incentivos impedirano.

II. O DESENVOLVEMENTO DA CRISE

1. OS EFECTOS EN ESPAÑA E GALICIA

A evolución da economía está moi determinada pola evolución sanitaria e polo tanto pola posibilidade de realizar actividades sociais con normalidade, entre elas as de moverse facilmente. Ninguén ten total seguridade, porque ninguén sabe o que vai pasar: descoñecemos a duración da crise, no noso país e naqueles cos que interactuamos; se haberá un rebrote ou como será; se, pola contra, os esforzos de investigación (centos de proxectos autónomos no mundo) farán posible unha vacina ou unha terapia feliz. ¿Quen sabe? Polo tanto, debemos tomar os resultados dos modelos macroeconómicos con certa reserva. As discrepancias nos decimais non deben alterarnos, como indica a propia AIREF. E debemos aceptar erros e rectificacións como normal. Ninguén ten un manual para actuar nesta situación sen precedentes.

Con todo, pódense salientar algunhas certezaas:

1. Producirase unha caída moi notable da actividade e do emprego, cos efectos previsibles sobre outras variables económicas e sociais. Reproducimos no Anexo I os escenarios para a economía española que establecen as autoridades e algunhas entidades privadas para 2020 e 2021. A caída previsible da actividade sitúase no entorno do 10% para 2020, cunha recuperación intensa pero non total no exercicio seguinte. O desemprego aumentará nun 50%, creándose ocupación xa en termos netos no ano seguinte. As exportacións e, sobre todo, o investimento serán os compoñentes da demanda má afectados.
2. Os efectos serán diferentes en función das características dos sectores (ver Anexo II). Aqueles que sexan máis dependentes dos mercados exteriores ou que precisen para desenvolverse dun contacto social máis intenso padecen en maior medida que os volcados no mercado interno ou que teñen a posibilidade de desenvolverse a través do tele traballo. Actividades como a Hostelería ou as Actividades artísticas ven caer a súa actividade en máis dun 70% (computando perdas de emprego, ERTes e axudas por Cese de Actividade), mentres que no sector primario ou na administración pública os efectos son extremadamente reducidos, coa industria nunha posición intermedia. Con todo, é posible que en fases posteriores de evolución da situación os sectores máis afectados cambien, pola caída dos ingresos e a situación dos mercados exteriores (industria exportadora) ou o traslado de custes (sector financeiro).
3. Nunha economía como a española os efectos diferenciais estarán motivados por:
  - a. A especialización sectorial. A importancia das exportacións turísticas é moito maior en España que en países desenvolvidos comparábeis (Anexo 4). As actividades máis afectadas polo COVID 19 (turismo, ocio e cultura, distribución comercial, transporte) supoñen aproximadamente $\frac{1}{4}$ do valor engadido total. Ao

que habería que sumar a relevancia que ten a industria automovilística, con cadeas de valor establecidas a nivel internacional.

b. O peso das pequenas e medianas empresas. En España máis do 90% das empresas teñen menos de 10 traballadores, fronte a un 75% en Alemania, por exemplo. A posibilidade de obter liquidez e o maior peso dos custes fixos sobre os ingresos totais son factores que xogan en negativo.

c. O funcionamento do mercado de traballo, cunha porcentaxe elevada de traballadores temporais, con menor nivel de protección, o que facilita un axuste en número, de non mediar algunha intervención pública. Esta situación afecta sobre todo aos traballadores de menor idade.

Non debemos concluir por estas razóns que en España a desescalada económica ten que ser máis rápida. Algúns escenarios potenciais como o da CEOE (realizado en colaboración con Deloitte e ESADE) indican que de lonxe a peor situación desde o punto de vista económico sería a que se produce un rebrote importante. Se interpretamos ben á AIREF ou ao servizo de estudos do BBVA, entendemos algo similar, coincidindo co que conclúe o FMI para a economía mundial no seu conxunto. Os investigadores do Foro Económico de Galicia chegan para Galicia a unha conclusión similar: o efecto devastador que tería un segundo encerro. A tentación de buscar atallos que poñan en risco a saúde (e a recuperación económica) é imprudente. Os gobernantes temerarios que non teñen en conta os consellos expertos danan especialmente nestas situacións excepcionais.

En Galicia dous documentos do Foro Económico permiten tamén caracterizar a situación. En canto ás previsións da evolución do produto global ou do emprego, as curvas amosarán un perfil substancialmente similar ao da economía española: una contracción da actividade económica de entre o 8,5% e o 12,7% do PIB, en función dos escenarios, comezando a expansión dos agregados macroeconómicos entre o último trimestre do ano o primeiro de 2021. En canto aos impactos sectoriais a análise e cualitativa pero confirma o que xa foi apuntado: hostalaría, comercio, cultura e algunhas actividades industriais son as principais damnificadas e nas que a depresión da actividade pode ser máis persistente.

2. A INTERVENCIÓN PÚBLICA

Os gobernos responsables de Europa (e gran parte do mundo) están a actuar con criterios similares. Nesta crise, os economistas coinciden no que compre facer. Incluso os que máis veces advirten do perigo do risco moral dos subsidios ou do risco dun reforzamento do sector público suspenderon o seu xuízo crítico para esixir que o estado actúe. Tanto como as organizacións empresariais -non digamos os sindicatos ou as organizacións de autónomos-.

Os estudos publicados indican que sen a intervención pública a caída do PIB, do emprego ou da capacidade emprendedora sería moito máis aguda, persistente e prexudicial a medio e longo

prazo. Foi imprescindible unha intervención pública potente, global, completa e coordinada, dado o tamaño e as características da crise económico-social. Nunha situación extraordinaria, precísanse medidas excepcionais. O goberno español comprometeuse a mobilizar ata 200.000 millóns de euros (aproximadamente o 20% do PIB), dos que o 58,5% será totalmente público, e o resto complementarase coa mobilización de recursos privados.

Existe unha notable coincidencia entre os países europeos no deseño das medidas esixidas pola situación creada pola COVID 19, para apoiar ingresos, manter capacidade empresarial e inxectar liquidez no sistema económico.

Con diversos obxectivos:

En primeiro lugar, co obxectivo de apoiar e fortalecer o sistema sanitario, en recursos humanos, físicos e financeiros. Como o goberno xa estableceu, autorizou unha inxección de 2.800 millóns de euros para aplicar no sistema sanitario. As comunidades autónomas terán que intensificar esta ruta, se o precisan, empregando fondos de continxencia e modificando o seu orzamento. A saúde é fundamental e a investigación sanitaria tamén.

En segundo lugar, para reforzar o sistema de protección social, inxectando recursos para aqueles que a crise fai vulnerables ou, xa o están, debilita aínda máis, sendo a contrapartida necesaria das demandas impostas para frear a epidemia. Esta é unha caída temporal que a epidemia impón a todos nós e debemos superalo colaborando con todos. A solidariedade é fundamental.

Garantir que todas as familias serán apoiadas durante este período excepcional, mediante beneficios públicos de diversa índole, e facilitar a transferencia a un futuro normal do cumprimento das obrigas periódicas xa contratadas, de carácter tributario ou contractual: moratoria sobre pagamentos de hipotecas, obrigas fiscais, pagamentos de aluguer. No que debe ser un esforzo de todas as administracións: Asimilando, por exemplo, os períodos de illamento ou enfermidade debidos a COVID 19 a accidentes de traballo para os efectos da prestación económica por incapacidade temporal do sistema da Seguridade Social e mutualismo administrativo; atención a menores en condicións vulnerables axustando os servizos de comedor escolar ás novas circunstancias. Ou ampliando a cobertura de grupos vulnerables no campo da prestación de servizos públicos esenciais, particularmente no campo da auga, o gas natural e a electricidade. Ademais, o goberno entregará 600 millóns para financiar as prestacións de servizos sociais ás comunidades autónomas para persoas maiores ou dependentes; Ademais, deberían reforzar os seus sistemas de axuda de axuda ou de emerxencia, así como pospoñer as obrigas fiscais nos impostos rexionais; as administracións locais, empregando o exceso acumulado para satisfacer as necesidades sociais urxentes e reformular contratos para adaptalas ás novas condicións (comedores escolares, por exemplo).

O goberno de España ven de aprobar o Ingreso Mínimo Vital, un paso adiante decisivo no combate contra a pobreza, que permitirá aliviar esta conxuntura crítica a millóns de persoas pero sobre todo crea un instrumento permanente para apoiar ás persoas e ás familias, contando coa

colaboración das comunidades autónomas, en situación máis precaria. Un dispositivo de solidariedade útil, eficaz e abordable.

En terceiro lugar, manter a supervivencia do emprego e da empresa ao máis alto nivel posible, con medidas para relaxar os estándares laborais, na liña de Alemaña. Evitar os despedimentos e favorecer os expedientes de regulación laboral temporal é unha moi boa opción, coa administración do Estado asumindo parte do custo. Os asalariados poderán adaptarse ou reducir a súa xornada laboral ata o 100%, para conciliar e coidalos; Promoverase o teletraballo cando se permita na empresa; Promoverase o axuste de persoal temporal mediante a flexibilidade das ERTE, para as que non se precisará un período de graza, entre outras medidas. En caso de ERTE, o empresario tamén estará exento de cotizar á Seguridade Social.

Para os autónomos, créase unha prestación extraordinaria por cesamento de actividade, que abrangue o final da actividade provocada por unha situación involuntaria en calquera caso.

E impídese a resolución de contratos públicos por parte de todas as entidades que integran o sector público. Así mesmo, establécense medidas de apoio para ampliar o período de actividade dos traballadores con contratos fixos discontinuos nos sectores do turismo, comercio e hostalería vinculados á actividade turística durante o período de febreiro a xuño.

En cuarto lugar, España proporcionará ás empresas toda a liquidez que necesitan para manterse operativas. Con liñas de crédito bancarias públicas e privadas, con garantías públicas, tipos de interese cero e períodos de graza prolongados.

Para comezar, no sector turístico. Articular unha liña de financiamento a certas empresas e autónomos que se consideran especialmente afectados por COVID-19, aproveitando a xa existente por Thomas Cook.

E en xeral, lanza unha liña de garantías en nome do Estado para as empresas e os autónomos de ata 100.000 millóns de euros, que abranguen tanto a renovación de créditos como o novo financiamento por parte das entidades de crédito, e amplíase a capacidade de débeda neta. do Instituto de Crédito Oficial na Lei de Orzamentos do Estado en 10.000 millóns de euros, para proporcionar inmediatamente liquidez adicional ás empresas, especialmente ás pemes e aos autónomos, a través das liñas de financiamento ICO xa existentes co fin de Para reforzar a liquidez das empresas exportadoras, refórzase a capacidade do CESCE para aumentar a cobertura por parte do estado das súas garantías.

As garantías públicas teñen que ser moi altas e os recursos para facilitar a liquidez ampliable, dada a magnitude da crise.

A "flexibilización cuantitativa" do BCE para que as entidades privadas poidan implementar este esforzo con garantías, de magnitude descoñecida ata o de agora, inundando a economía europea con liquidez para evitar un cortocircuíto do fluxo de pagamentos por falta de crédito é moi. Boas

novas. É dicir, garantir que as empresas saudables sobrevivan a un accidente coma este para recuperar o impulso económico coa maior forza e rapidez ao pasar a emerxencia.

No Anexo 5 recolleemos o impacto orzamentario das medidas adoptadas pola administración central en relación coa crise da COVID 19. Sen os avais (que son un instrumento de enorme potencia) o impacto sitúase na contorna do 5% do PIB. Con aqueles, nas proximidades do 15% do PIB. Unha parte do gasto do goberno central transfírese ás comunidades autónomas, como ese Fondo Extraordinario de 16.000 millóns de euros que debe servir para sufragar os custes adicionais causados pola pandemia.

Podemos asegurar que as regras do noso sistema político funcionaron e o goberno central fixo unha xestión eficaz, o que non resultaba unha tarefa fácil: a tramitación de ERTES que afectan a máis de 5 millóns de asalariados; apoiar máis dun millón de traballadores por conta propia que reciban unha prestación; ou garantías para operacións de crédito que faciliten a vida a 216 mil empresas, por un importe de case 30.000 millóns de euros. Detrás están as decisións políticas e un traballo encomiable en condicións non moi favorables dos empregados públicos.

Tamén os axentes sociais estiveron á altura das circunstancias. Puideron acordar co goberno as medidas que permitan ás empresas permanecer intactas, o estado absorbendo unha parte substancial do custo dos salarios, a través do ERTES. Pero tamén sacrificando parte da capacidade de organizar libremente as súas empresas (limitando os despedimentos) e limitando a distribución de dividendos. Un bo exemplo de unidade e acordo en momentos difíciles.

Incluso compre felicitar polo funcionamento do sistema autonómico. O estado de alarma crea un marco global centralizado para garantir a eficacia. En realidade, unha operación coma esta só pode ser empregada polo goberno de España, ninguén máis ten competencias para reducir a mobilidade. Pero neste marco mantívose a distribución constitucional dos poderes. Os gobernos autonómicos tomaron as súas propias decisións nas áreas que xestionan: no sistema sanitario ou no sistema de atención residencial. E unha vez que comeza a desescalada, o perímetro que crea o estado de alarma faise máis amplo e as restricións a estas decisións descentralizadas son cada vez menos intensas.

De feito, o goberno facilitou á CCAA cumprir as súas obrigas con medidas de liquidez, avances xenerosos por conta ou reforzo do financiamento. E aposta por facer o mesmo coas entidades locais. E, para a segunda fase, creou un fondo único de 16 mil millóns que lle permitirá afrontar os gastos extraordinarios derivados da loita contra a pandemia (e compensar a diminución dos ingresos derivados da caída do PIB). Colocando o déficit en gran medida nas contas da administración central.

Tamén a Unión Europea está cumprindo a súa tarefa. No Anexo 6 vemos os diversos mecanismos, algúns activando recursos e instrumentos xa existentes e outros creando ex novo soportes como o SURE ou o CRII. O orzamento comunitario, o Banco Central Europeo, o orzamento comunitario, o BEI, ou o MEDE aportarán solucións aos problemas creados pola pandemia, no eido sanitario,

económico e social. Ademais, adaptouse a normativa de axudas de estado e flexibilízase o Pacto de Estabilidade e Crecemento. Europa será unha unidade de solidariedade e apoio mutuo ou non o será. É especialmente importante para nós, porque temos menos marxe fiscal que outros países e unha posición financeira mundial máis exposta. A nosa solvencia e estabilidade favorecen a outros países, como outros países do Sur, porque somos un mercado relevante e unha parte dos ingresos de investimento dos países acredores provén das súas operacións no sur. Pero para España é moi relevante a curto prazo apoiarse nos brazos europeos non só permite chegar o crédito necesario. Tamén o fai máis barato, liberando recursos para outras tarefas.

3. OS DÉFICIT DE ACTUACIÓN DA XUNTA DE GALICIA

Realmente, o que chama a atención nesta crise é o comportamento do principal partido da oposición, establecendo unha estratexia de acoso ao goberno de España para conseguir que quebre. Alimentando as críticas para erosionar, co obxectivo de transformar unha crise sanitaria nunha crise política. En contraste co sucedido nas grandes sociedades europeas (Francia, Alemaña, Reino Unido ou Italia) ou no veciño Portugal, e lonxe das demandas da sociedade, que en situacións críticas quer unidade e colaboración, non divisións e golpes baixos.

A Xunta de Galicia mantivo unha posición complexa:

- Xestionando na práctica as súas competencias, que englobaban o conxunto do sistema sanitario, a atención residencial ás persoas maiores ou o sistema educativo, dentro das marxes establecidas polo goberno central para o estado de alarma. A calificación concreta da súa xestión neste ámbito foi obxecto dunha primeira avaliación noutro documento e deberá formar parte das actuacións parlamentarias no futuro.
- Impulsando algunhas medidas de alivio da situación económica e social que só podemos calificar de incompletas na dúa dimensión e insuficientes no seu volume, como veremos a continuación.
- Establecendo un continuo contraste crítico coas medidas que ía adoptando o goberno central, por medio dun discurso que combinaba un infantil afán por amosar capacidade para anticipar, aínda que fose de xeito impostado ou falso, algunhas actuacións e matizar outras, con criterios que tiñan escaso fundamento ou rigor técnico.

Centrándonos no segundo aspecto permítasenos en primeiro lugar contrastar o porte dos efectos en Galicia das principais medidas instrumentadas polo goberno central con aquelas impulsadas pola Xunta de Galicia, como podemos observar nos Anexos 7 e 8.

Algo máis de unha cuarta parte dos traballadores asalariados e unha proporción similar dos autónomos tiñan recoñecido o dereito a unha prestación extraordinaria sufrgada desde as arcas públicas centrais a consecuencia da situación creada pola epidemia. E a maior parte xa podían recibir esa prestación. En volume de gasto a cifra aproxímase aos 300 millóns de euros mensuais, cunha previsible diminución conforme se vaia producindo a desescalada sanitaria e poida

recuperarse a actividade económica. Teñamos en conta que a estas axudas extraordinarias deben sumarse as ordinarias que chegaban, por exemplo, aos traballadores parados con dereito a prestación de desemprego. Se incorporamos as pensións e os funcionarios públicos, mais da metade da poboación adulta estaba percibindo ingresos dependentes directamente dos orzamentos públicos, o que indica a magnitude do esforzo realizado -pero tamén a imposibilidade de mantelo por un longo tempo-.

En canto ás empresas, 7.393 empresas galegas foron avaladas polos programas dependentes do ICO, por un importe global de 1.795 millóns de euros, que supera o 3% do PIB de Galicia.

No Anexo 8 recolleemos os principais programas da Xunta de Galicia, que teñen un importe conxunto de 70 millóns de euros. O instrumento máis potente e rápido ten sido o establecemento de liñas de crédito avalados polo IGAPE, dirixidas fundamentalmente a pequenas e medianas empresas, cun gasto autonómico de 30 millóns de euros e co obxectivo de mobilizar ao redor de 250 millóns de euros. Esta cifra ven sendo unha séptima parte do que ten conseguido o ICO cando aínda non ten desenvolvido o conxunto dos tramos previstos. Tamén é importante o programa dirixido a impulsar a dixitalización e a fomentar o teletraballo, por importe de 23,5 millóns de euros.

Sen dúbida, outras actuacións de xestión, como o aprazamento de cotas ou os anticipos para a percepción das axudas ligadas aos ERTes tamén teñen un impacto. Así como programas sectoriais ligados á cultura e o turismo, entre outros.

Son tres os aspectos que merecen sanción na actuación da Xunta de Galicia:

a) Unha mobilización insuficiente dos seus recursos.

Consideramos que a Xunta de Galicia podería ter feito máis. O programa 14-20 de fondos europeos está tendo unha xestión lenta e sería posible anticipar a aplicación de fondos para paliar as consecuencias sanitarias da COVID 19, liberando recursos propios. Máxime tendo en conta que a Comisión Europea ten flexibilizado as normas que regulan o uso dos seus fondos. A Xunta de Galicia ten aplicado fondos europeos en catro proxectos relacionados coa COVID 19 pero polo montante total e o ámbito sería posible facer moito máis.

No propio orzamento da Xunta de Galicia para o exercicio 2020 existen recursos sen utilizar e que non poderan ser empregados a consecuencia da pandemia. Para comezar, o propio Fondo de Continxencia pero tamén outros programas en que o retraso das convocatorias e o propia situación económica derivada da pandemia fáin inviable unha execución completa. E debemos ter en conta as axudas extraordinarias procedentes da administración central, para reforzar a capacidade de gasto sanitario e con carácter incondicional. Por exemplo só do Fondo Extraordinario de 16.000 millóns de euros a comunidade autónoma de Galicia debe aspirar a recibir no entorno dos 1.000 millóns de

euros adicionais. Por moito que poida preverse unha caída na recadación dos tributos propios (pois os anticipos a conta procedentes da administración central non se recalcularon) hai un marxe de manobra para este ano que a Xunta de Galicia non está empregando con dilixencia.

b) A ausencia de programas que outras comunidades autónomas puxeron en marcha para auxiliar aos axentes económicos máis afectados pola pandemia: en lugar moi destacado consignamos as axudas directas a autónomos, como na CA de Valencia ou de Asturias.

c) Por último, a escasa sensibilidade para reforzar directamente ou a través da rede capilar municipal as axudas aos sectores sociais máis vulnerábeis. ¿Houbo un reforzamento orzamentario do RISGA ou das axudas sociais de emerxencia? Non ¿Houbo un programa de transferencia a concellos para actuacións sociais prioirtarias? Tampouco

Non criticamos así en liñas xerais o que está facendo a Xunta de Galicia no ámbito económico e social. Criticamos a falla de priorización, decisión, amplitude e creatividade na resposta aos problemas.

III. UN PROGRAMA PARA A RECONSTRUCCIÓN: REFORZAR, RECONSTRUÍR, REACTIVAR, REFORMAR

Unha vez superados os peores momentos da pandemia de COVID 19 en España convén afrontar os problemas de futuro, actuando en todos os ámbitos necesarios, reforzando a capacidade de actuación pública con instrumentos específicos fronte a situacións extraordinarias, revisando a normativa e os procedementos existentes:

Sanitario, en primeiro lugar. Reforzando a capacidade de actuación dun sistema sanitario que soubo sobrepoñerse ás súas carencias estruturais, mellorando as condicións de traballo duns profesionais que estiveron en primeira liña, e desenvolvendo unha planificación estratéxica que permita prepararse mellor para combater estas crises no futuro (ver Documento específico “Análise da crise da COVID 19- Galicia”).

Social, en segundo lugar. Para non deixar a ninguén atrás, reconstruíndo o tecido social danado. E para solucionar as carencias detectadas na atención aos maiores por un modelo necesitado de revisión. E por unha ausencia de integración socio-sanitaria que debe ser resolta (hai algunhas referencias no Documento xa aprobado “Análise da crise da COVID 19- Galicia”).

Económico, en terceiro lugar. Recuperando o tempo perdido. Reactivando o emprendemento e o investimento. Actuando con especial atención naqueles sectores como o turístico ou o das industrias culturais que foron máis atinxidos pola resposta á pandemia. Sabendo que a intervención pública é fundamental para superar a depresión e para activar de novo o motor do dinamismo económico.

A medio prazo a todos nos preocupa o nivel de desemprego, o mantemento das capacidades empresariais, o peso da débeda pública ou a estabilidade do sistema financeiro. Así como a eficacia do estado do benestar, a posibilidade de dar oportunidades á mocidade e a redución dos niveis de desigualdade e pobreza. Por iso é tan relevante acertar no programa de reconstrucción económica e social. No seu contido. Nos seus instrumentos de aplicación. Na súa fortaleza, por medio dun acordo político e social amplo.

A nosa aposta é comprometer, en colaboración caos administracións locais, até 2.500 millóns de euros de fondos públicos neste programa en Galicia nun horizonte de dous anos. Actuando como panca mobilizadora de recursos privados adicionais, cos seguintes obxectivos:

- A modernización económica, impulsando a transición ecolóxica xusta para garantir a sostibilidade e sostendo e amplificando os esforzos de dixitalización dos diversos axentes económicos, públicos e privados. O programa en Galicia ten que estar en liña co deseñado pola Unión Europea (750.000 millóns de euros entre transferencias e créditos de baixa condicionalidade que se suman aos 300.000 millóns xa acordados)e o que sexa aprobado en España. E por tanto sustentabilidade e impulso á economía do coñecemento deben ser vectores decisivos.

O investimento privado require confianza para reactivarse. E un esforzo público masivo e ben dirixido debe proporcionar as bases da mesma.

- A integración social para garantir que ninguén queda atrás. A introdución do ingreso mínimo vital non exime ás comunidades autónomas de complementar e reforzar as medidas de combate á pobreza e ao agravamento das desigualdades. Será unha prioridade para unha administración socialista na Xunta de Galicia o combate contra a pobreza e a corrección das desigualdades.

Comprometémonos a dirixir unha especial atención ás xeracións que están incorporándose ao mundo laboral para ofrecerlles as oportunidades que estean á altura dos seus esforzos. Reforzando a adquisición dos saberes e capacidades necesarias, sobre todo a aqueles que porceden de sectores sociais máis vulnerábeis, e facilitando a súa incorporación ao traballo e ao emprendemento.

Os efectos da pandemia deixaranse sentir durante tempo. Os programas postos en marcha deberán continuar, con maior ou menor intensidade. Haberá asuntos de urxencia que reclamarán a nosa atención. Pero debemos tamén elevar a ollada e procurar un horizonte de máis longo prazo. Un horizonte de reconstrución.

1. SEGURIDADE NO FUTURO FRONTE A AMEAZAS DE PANDEMIA

1. Establecemento con carácter inmediato na XI Lexislatura do Parlamento de Galicia, dunha Comisión para a valoración e control das actuacións levadas a cabo pola Xunta de Galicia na pandemia acontecida, así como para o establecemento das medidas que permitan minimizar os efectos dunha eventual repetición no futuro. A esta Comisión asistirán os expertos e responsábeis de institucións, organizacións sociais e políticas implicadas. O período máximo destes traballos e redacción do ditame de conclusións, non deberá ser superior aos seis meses.
2. Establecemento por medio dun proxecto de lei que será tramitado no primeiro ano da XI Lexislatura dun Comité Científico de asesoramento ao Goberno Galego, de carácter permanente, dependente da Presidencia da Xunta de Galicia, para a detección de ameazas e o establecemento de liñas de acción na previsión e prevención. A súa Memoria Anual será obxecto de transmisión ao Parlamento de Galicia.
3. Revisión sistemática dos protocolos de actuación existentes diante da situación de pandemias ou crises sanitarias de envergadura, a partir dos principios de precaución e actuación preventiva. Revisión da normativa existente (Lei de emerxencias de Galicia, Lei de saúde de Galicia, por exemplo) á luz da experiencia da xestión da crise do COVID 19.
4. Apostaremos por unha I+D+I reforzada e orientada aos resultados, atendendo en prioridade ás actividades cunha base de coñecemento común de certa intensidade,

fortalecendo o sistema de ciencia e tecnoloxía, incrementando as aportacións públicas ao mesmo, e poñendo en marcha mecanismos que incentiven a participación privada no sistema xeral de innovación, de maneira que o seu gasto avance cara a alcanzar o 1,5 % do PIB.

5. Apoio no campo da I+D+i á consolidación de estruturas de investigación no ámbito sanitario, activando os fondos previstos no Eixo 1 do FEDER e que teñen unha execución escasa.
6. Aplicación das previsións normativas que non entraron en vigor na Lei de Medios Públicos para garantir neutralidade política e transparencia informativa na acción da CRTVG.

2. UNHA POLÍTICA SOCIAL REFORZADA, UNHA POLÍTICA INTEGRAL DE ATENCIÓN AOS MAIORES

1. Compromiso de revisión da RISGA durante o ano 2021 para adecuala ao novo Ingreso Mínimo Vital que aprobou o goberno de España, co obxectivo de proceder á eliminación da pobreza extrema.

2. Na Comisión Parlamentaria non permanente prevista no apartado I incluírase como un obxecto específico de investigación a xestión das residencias de maiores e en xeral os dos centros de vivenda colectiva, para

- Determinar as responsabilidades, se as houberse, en relación á especial incidencia do COVID 19 en ditos centros
- Revisar a normativa aplicable, co obxecto de proceder a unha integración sistemática da atención social e a sanitaria e unha maior calidade da atención
- Revisar os protocolos de inspección para garantir a súa eficacia, así como os procedementos para a sanción daquelas empresas ou entidades incumpridoras

3. Impulsaremos unha política de atención ás persoas maiores con vocación de por en marcha unha rede integral de modelos diversos de atención, coa colaboración do conxunto das administracións e un reforzamento notable da oferta pública e da xestión pública. Nesta liña, teremos como obxectivo a creación de 2.000 prazas públicas adicionais entre 2020 e 2024 en residencias de maiores, reforzando as garantías sanitarias dentro dunha estratexia que desenvolva espazos sociosanitarios. Así mesmo, dentro dos diversos modelos de atención a maiores potenciaremos tamén os centros de día, as atencións no fogar e outras fórmulas que se podan adaptar ás necesidades de vida dos nosos maiores.

4. Revisión sistemática dos concertos existentes con residencias privadas para o financiamento de prazas públicas para conseguir o maior nivel de calidade na asistencia coa máxima eficiencia, así como a adecuación á demanda das familias.

5. Establecemento dun protocolo de adecuación das prestacións dos servizos sociais autonómicos ás situacións extraordinarias que a crise do COVID 19 evidenciou: persoas maiores que viven soas, dificultades de conexión telemática, etc.

3. UN PLAN INTEGRAL DE DIXITALIZACIÓN PARA A ADMINISTRACIÓN PÚBLICA

Impulso a un Plan integral de dixitalización da función pública de Galicia. A Xunta de Galicia debe aprender da pandemia que non só é posible senon que é imprescindible adecuar a súa actuación administrativa aos medios telemáticos e á actividade non presencial:

- Completando a posibilidade de realización de procedementos por vía telemática sen acudir ás oficinas da Xunta de Galicia
- Colocando como un reto a eliminación do papel para as relacións interadministrativas, coa cidadanía en xeral e cos axentes colaboradores.
- Reforzando as medidas de tele-traballo, unha vez efectuada unha avaliación da experiencia destes meses.
- Adecuación dos programas de formación orientada á mellora profesional e persoal dos empregados públicos de Galicia, maximizando o rendemento derivado da actividade non presencial.
- Incorporando de xeito consensuado á administración local aos avances que se produzan

4. RESOLVENDO CARENCIAS NA EDUCACIÓN

1. A Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional (CEUFP en adiante) elaborará instrucións que establezan a obriga de contar para o curso 2020-2021 con plans específicos para a adquisición das competencias afectadas pola suspensión da actividade lectiva normal a consecuencia da pandemia.
2. Elaborar plans de continxencia para casos de suspensión da actividade lectiva. Estes plans deben prever, cando menos, programacións de referencia para os centros (desenvolvemento curricular, aprendizaxes básicas e avaliación).
3. Deseño e elaboración de materiais pedagóxicos debidamente estruturados, e que resulten accesibles a todo o alumnado. Nese sentido, impulsarase un programa de elaboración de materiais que poidan ser difundidos por televisión ou medios telemáticos adecuados a cada etapa educativa e que teñan como referencia as aprendizaxes básicas que se teñan identificado, coa colaboración da CRTVG.
4. Respectando a autonomía universitaria, fomentarse a inclusión de contidos relacionados co uso eficiente de plataformas para a educación a distancia dentro do máster en formación do profesorado.

5. Establecemento dun programa NINGÚN ESCOLAR SEN ORDENADOR que faga posible a dispoñibilidade universal de recursos, con fórmulas de subsidio total ou parcial en función da renda familiar, para colaborar na formación presencial, no traballo escolar a domicilio e no seguimento de formación a distancia.
6. Así mesmo, fomentar o establecemento de convenios con empresas subministradoras de servizos de internet que optimicen custo e cobertura do servizo para o acceso a portais educativos para o alumnado que así se teña identificado.
7. Desenvolver un plan de choque que contemple a formación de profesorado e alumnado no uso solvente das plataformas existentes na actualidade e que están a disposición de todos os centros (aulas virtuais). Este plan da resposta, adicionalmente, a un uso realmente axeitado dos recursos xa dispoñibles pero infrautilizados.
8. Establecemento dun programa de colaboración coas universidades do SUG para:
  - Elaborar plans de continxencia para casos de suspensión da actividade lectiva (docencia e avaliación).
  - Deseño e elaboración de materiais pedagóxicos debidamente estruturados, e que resulten accesibles a todo o alumnado por medios telemáticos, en cada unha das materias.
  - Reforzar as medidas que facilitan o acceso dos estudantes a ordenadores a baixo custe así como a conectividade.
  - Desenvolver programas de formación do profesorado.
9. Estudo, en colaboración coas tres universidades públicas de Galicia, da creación dun Consorcio para o establecemento dunha universidade aberta, que facilite o acceso ao sistema universitario e promova a incorporación de novas tecnoloxías.
10. Comprometémonos a realizar no exercicio 2021 a convocatoria de oposicións correspondente á oferta de emprego público de 2021.

5. UN ESFORZO PODEROSO A PROL DA REACTIVACIÓN ECONÓMICA

1. O instrumento para a reactivación será unha Mesa de Diálogo Social para a Reactivación Económica e a Reconstrución Social, con presenza dos axentes sociais e representantes institucionais. As súas conclusións serán debatidas no Parlamento de Galicia.
2. Esta Mesa terá un compoñente específico de negociación da activación da dixitalización empresarial, con medidas de formación e compensatorias
3. Extensión temporal das medidas xa adoptadas pola administración autonómica en función da incidencia da pandemia global sobre a actividade: apoio ao financiamento de gastos de

funcionamento de PEMES e autónomos, adecuación dos prazos de realización e xustificacións de axudas, adaptación temporal do pago de impostos, etc.

4. Reforzamento dos servizos públicos de emprego de cara a afrontar a situación do mercado de traballo, de acordo coas seguintes liñas:

- Procederemos á reforma e potenciación do servizo público de emprego para apoiar a contratación e sirva nun instrumento de intermediación máis eficaz que precisan tanto as empresas como as persoas paradas de Galicia.
- Aumentaremos o número de persoal técnico de emprego para poder personalizar a atención, vinculándose a un territorio, un pacto territorial, e a unha familia ou subfamilia profesional concreta. Na incorporación do novo persoal técnico teranse en conta perfís profesionais concretos e complementarios aos existentes en función da especialización produtiva a considerar.

5. Priorizaremos as medidas de fomento do emprego e levaremos a cabo nos primeiros meses de goberno un Programa de Fomento do Emprego especialmente dirixido á mocidade e persoas paradas de longa duración, así como aos colectivos máis afectados polos efectos da pandemia.

6. Axilización durante 2021 da convocatoria de oposicións e concursos derivados das Ofertas de Emprego Público pendentes de xestionar, a efectos de recuperar o tempo perdido.

7. Fomento do investimento

* Até finais do exercicio 2021, establecemento de dous programas de apoio ao emprendemento e ao investimento:

- Duplicaranse os fondos a disposición das sociedades públicas de capital-risco para o financiamento de proxectos de novas empresas ou salto de dimensión das existentes
- Estableceremos unha liña de avais en colaboración coas sociedades de garantía recíproca que faciliten o acceso a financiamento público (BEI) ou privado para proxectos de investimento en empresas xa consolidadas e que subsidien o tipo de xuro en 0.5 puntos en proxectos para PEMES. Un mínimo de 40 millóns de euros.

* No prazo de dous anos,

- Presentaremos no ano 2021 unha Lei de fomento empresarial e do investimento, que racionalizará a estrutura orgánica da política industrial autonómica e emprenderá a reforma en profundidade do IGAPE para convertelo nun instrumento eficaz, que permita xestionar con moita máis efectividade e vigor o apoio ás empresas.
- Apostaremos por facilitar o emprendemento por medio do capital risco, tanto para acadar o financiamento necesario nas actividades na etapa inicial, canto para o incremento da dimensión empresarial e a creación de novo emprego.

- Apostaremos pola captación de investimento externo, a internacionalización e a elevación da dimensión das empresa, recollendo os exemplos das políticas económicas máis eficaces existentes en ámbitos próximos.
- Crearemos unha Rede de Colaboración Empresarial para a difusión das oportunidades de investimento en Galicia e de captación de proxectos, con especial atención ás comunidades galegas emigradas.
- Crearemos un instrumento específico para a participación da Xunta de Galicia en proxectos estratéxicos, que reforce os cativos medios hoxe existentes e impulse unha decidida política industrial.
- Efectuaremos unha revisión dos procedementos de creación de empresas e trámites habituais para, en colaboración coa administración local, reducir ao mínimo as cargas asociadas.

8. Teletraballo:

- Establecemento dunha liña específica de axudas cara a implantación do teletraballo nun maior número de empresas e institucións galegas, con especial atención ás PEMES e traballadores autónomos, duplicando os fondos existentes (20 millóns de euros como mínimo).
- Igualmente, potenciación da prestación de servizos on-line por medio dun programa específico: formación online, seguridade nas conexións, diagnosticos online (plataformas de telemedicina), impresión 3D, asistencia a maiores,.....

9. Infraestrutura telemática en Galicia.

Completar a extensión da rede de banda ampla no período 2020-2015, actuando singularmente sobre

- Polígonos industriais: apostaremos por lograr que todos os polígonos de Galicia teñan como mínimo acceso a Rede a 100Mbps. Promoveremos de maneira activa que en todos eles exista unha pluralidade de provedores do servizo de internet. Remataremos co freo á dixitalización da industria galega que supuxo, na última década, a ausencia de competencia efectiva neste ámbito.
- Concellos de menos de 300 habitantes
- Empresas e autónomos en zonas ailladas do mundo rural
- Cascos históricos das cidades

10. Plan de reactivación económica exprés en 2021 mediante a aceleración de diversos procedementos xa en marcha dependentes da administración autonómica:

- Xestión de fondos europeos

- Investimentos públicos en xeral, xa licitados ou cos créditos dispoñíbeis, en materia de infraestruturas de transporte, hidráulicas, enerxéticas, mediambientais ou de equipamentos
- Pagos a provedores
- Convocatorias de axudas
- Concursos e oposicións para persoal da administración autonómica

11. Dada a situación económica global creada pola COVID 19 é posible que nos vindeiros meses aparezan dificultades en empresas relevantes en Galicia, moi volcadas en mercados exteriores ou moi afectadas pola caída da demanda. A colaboración co Ministerio de Industria é crucial para mobilizar todos os instrumentos e recursos que permiten superar as conxunturas críticas e permitan manter a actividade e o emprego en Galicia, poñendo por parte da Xunta de Galicia toda a intelixencia, capacidade e medios de que dispón.

6. POR EN MARCHA DE NOVO A CULTURA E O TURISMO

A Xunta de Galicia presentou hai pouco tempo un Plan de reactivación dos sectores cultural e turístico fronte aos efectos derivados da COVID 19 que foi máis ben un intento de reprogramación de alcance insuficiente e carente de medidas de calado. Parécenos que peca dunha insuficiencia de músculo financeiro, que dándose moi curto en relación coa magnitude do reto, que no caso dos sectores culturais acadou amplos rexeitamentos e no caso do sector turístico resulta un parche escaso. Por iso, con carácter xeral, cremos que é posible duplicar os fondos asignados aos diversos programas, aplicando recursos novos en vez de limitarse a reaxustar as partidas xa existentes.

Neste senso, propoñemos:

1. Establecemento dun programa de financiamento específico para o sector turístico, con duración até finais de 2021, que dispoña de 30 millóns de euros da Xunta de Galicia para mobilizar até 500 millóns de euros e financie a totalidade dos xuros e amplíe a cobertura en avais, que permita afrontar os gastos correntes derivados da actividade que a pandemia paralizou, así como a adaptación das instalacións. Con un período de carencia de 1 ano e un prazo de amortización de 6 anos. Importe máximo de 300.000 euros por solicitude.
2. Establecemento dunha Marca de Garantía Sanitaria para os establecementos turísticos, a partir dun protocolo específico e co establecemento dunha liña de axuda (ver programa anterior)
3. Plan de Investimentos na rede turística propia, que permita a realización das reformas necesarias nos equipamentos turísticos da Xunta de Galicia. En particular, o estudo e realización de obras de mellora da Rede de Albergues do Camiño de Santiago, reforzando

as súas condicións hixiénicas e sanitarias e a percepción sobre as mesmas do visitante, de xeito que garantan unha transparencia e tranquilidade ao hóspede.

4. Impulso, en relación co Ministerio de Industria, Comercio e Turismo e outras comunidades autónomas implicadas, dun protocolo para a realización segura da peregrinación polos Camiños de Santiago.

5. Crearase unha rede de camiños coidados, definidos e sinalizados que figurarán recompilados nas preceptivas páxinas web e app móbil da propia Xunta onde se especificarán servizos para o turista, así como os puntos de interese e ao inicio das principais rutas, colocarase un pequeno punto de información no que persoal especializado ofrecerá todo tipo de datos sobre a dificultade das rutas, tempos, servizos...

6. Impulso ao turismo interior en España, colaborando coas campañas e programas de acción que pida por en marcha o Ministerio de Industria, Comercio e Turismo.

7. Posta en marcha dunha campaña de promoción do turismo interior en Galicia que combine axudas directas con actividades de publicidade.

9. Aval de Turismo de Galicia para os bonos-reserva que permita converter as reservas efectuadas (e non realizadas), en bonos para disfrutar durante o ano 2020 e 2021.

10. Impulso á autoorganización do sector para poder facer fronte ao poder de negociación abusivo de plataformas e impulso ao desenvolvemento dunha aplicación que funcione como metabuscador ou motor de reservas de adhesión moi económica para todos os establecementos galegos que o desexen.

11. De cara ao 2021, posta en marcha dunha campaña de promoción internacional do destino Galicia-Xacobeo, modulada en función das oportunidades abertas pola evolución da pandemia.

12. Incrementaremos o gasto en cultura nun 20% no 2021, co obxectivo de poderir canto menos achegándose ao 1% do total do gasto público, tal e como recomendan as propias institucións públicas como o Consello da Cultura Galega.

13. Programa de fomento da lectura, completando a rede, reforzando o acceso telemático aos fondos que facilite o uso en todo o territorio e incrementando o orzamento para a adquisición de fondos.

14. Poremos en marcha un proceso dialogado cos axentes principais da cultura e da dinamización da lingua para un programa especial, adicional aos que consignamos anteriormente, para o 2021 que contribúa a reactivar os sectores culturais, e que incluirá:

- Unha programación especial reforzada que recupere eventos aprazados durante o ano 2020 e poña a cultura ao alcance da cidadanía no conxunto do territorio, complementaria do Xacobeo 2021.

- Unha liña de crédito para impulsar a reactivación cultural, con bonificación dos xuros e o reforzamento dos avais, que comprometa un mínimo de 10 millóns de euros de fondos públicos, para mobilizar da orde de 160 millóns de euros en total, en condicións similares ás do sector turístico.

- Unha liña específica para o emprendemento cultural

15. Un impulso á economía creativa e cultural, en colaboración entre a CRTVG, AGADIC, a CRTVE e o IGAPE para recuperar a produción de produtos audiovisuais e outros que foron paralizados durante o ano 2020. Destinaremos 5 millóns de euros en axudas e crearemos unha liña IGAPE que permita avalar até 20 millóns de euros.

7. PESCA E MEDIO RURAL

1. Ampliación até 2021 das medidas de financiamento das paradas temporais da frota (incluíndo ao marisqueo)
2. Posta en marcha dunha campaña de consumo de produtos de proximidade, tanto pesqueiros (fresco, conxelado, en conserva) como agropecuarios.
3. A Xunta debe impulsar medidas urxentes de tecnoloxización de ambos sectores para crear novas canles dixitais de comercialización para poder ampliar as posibilidades de venda de produto.
4. As administración deben por en marcha de xeito áxil as axudas concedidas pola UE e aplicar aquelas medidas xa acordadas que facilitan a actividade (por exemplo, o aumento da porcentaxe de apoio aos programas de produción e comercialización no marco dos fondos europeos) defender calquer medida que o sector precise ben sexa económica ou regulamentaria para poder axudar a un sector estratéxico e esencial para alimentar á poboación.
5. Establecerase unha canle de diálogo coas organizacións e asociacións representativas para anticipar solucións a problemas. Por exemplo, o almacenamento de colleitas diante dunha eventual falla de demanda nos mercados, ao igual que sucede cos produtos pesqueiros.

IV. ANEXOS
ANEXO 1. PREVISIONS MACROECONÓMICAS PARA ESPAÑA, 2020-2021
FONTE: FORO ECONÓMICO DE GALICIA

Tabla 2: Previsiones macroeconómicas.
Ministerio de Hacienda, Comisión Europea, Funcas y BBVA Reseach

	Ministerio de Hacienda		Comisión Europea		Funcas		BBVA research	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
PIB	-9,2%	6,8%	-9,1%	7,0%	-7,0%	5,4%	-8,0%	5,7%
Consumo privado	-8,8%	4,7%	10,7%	8,9%	-10,0%	6,5%	-8,7%	3,4%
Consumo público	2,5%	1,8%	5,8%	-0,4%	8,4%	4,2%	2,6%	0,9%
Formación bruta capital	-25,5%	16,7%	-20,7%	10,3%	-15,7%	4,3%	-28,9%	7,9%
Inversión: equipo			23,0%	12,0%	-18,1%	3,4%	-28,6%	13,0%
Inversión: construcción			-20,1%	9,0%	-13,4%	5,2%	-31,6%	1,9%
Inversión: vivienda					-12,8%	7,1%	-29,2%	2,7%
Exportaciones bienes y servicios	-27,1%	11,6%	-19,8%	11,9%	-10,8%	9,1%	-20,7%	12,7%
Importaciones bienes y servicios	-31,0%	9,3%	-21,1%	12,4%	-12,8%	9,7%	-39,0%	-0,1%
Contribución Demanda interna	-9,7 puntos	5,8 puntos	-9,2 puntos	6,7 puntos	7,4 puntos	5,3 puntos	-11 puntos	4,7 puntos
Contribución Demanda externa	0,5 puntos	1,0 puntos	-0,1 puntos	0,3 puntos	0,4 puntos	0,2 puntos	3 puntos	1 punto
Tasa de desempleo	19,0%	17,2%	-18,9%	17,0%	18,8%	17,1%	20,5%	17,3%
Capacidad/necesidad financ. (% PIB)	-10,3%		-10,1%	-6,7%	-10,1%	-6,4%	-10,8%	-6,7%
Deuda AA, PP (% PIB)	115,5%		115,6%	113,7%	113,8%	115,3%	115,8%	114,8%

Fuentes: Ministerio de Hacienda (2020), Comisión Europea (2020), Torres y Fernández (2020) y Cardoso et al. (2020)

FONTE: BANCO DE ESPAÑA

Cuadro 2

ESCENARIOS MACROECONÓMICOS DE REFERENCIA DE LA ECONOMÍA ESPAÑOLA (MTBE) TRAS LA CRISIS DEL COVID-19

Se han elaborado varios escenarios en función de la duración del confinamiento y de la posible persistencia de la ralentización económica derivada del empeoramiento de la situación financiera de los agentes privados que la crisis pueda generar. Con todas las cautelas propias del ejercicio, el PIB caería, tras un confinamiento de 8 semanas, un -6,8 % si no se produjera un tensionamiento financiero adicional y un -9,5 % si ello tuviera lugar. Si el estado de alarma se prolongara cuatro semanas más, en presencia de problemas de solvencia empresarial, el retroceso del PIB podría ampliarse hasta el -12,4 %.

Tasas interanuales	2020				2021			
	Proy. dic-19	Esc. 1	Esc. 2	Esc. 3	Proy. dic-19	Esc. 1	Esc. 2	Esc. 3
PIB	1,7	-6,8	-9,5	-12,4	1,6	5,5	6,1	8,5
Consumo privado	1,5	-6,8	-9,3	-11,9	1,4	3,9	3,4	6,2
Inversión: equipo	2,2	-33,3	-44,2	-67,4	2,3	4,9	20,5	40,6
Inversión: vivienda	2,3	-6,9	-10,1	-13,0	2,2	3,8	4,3	6,3
Exportaciones de bienes y servicios	2,6	-13,2	-16,4	-19,0	3,1	19,0	18,7	22,2
Importaciones de bienes y servicios	2,1	-14,5	-18,4	-22,4	3,2	12,7	12,1	15,5
Tasa de desempleo (% media anual) (a)	13,7	18,3	20,6	21,7	13,2	17,5	19,1	19,9
Capacidad/necesidad fn. AAPP (% del PIB)	-2,2	-7,2	-8,9	-11,0	-1,9	-5,2	-6,5	-7,4
Deuda AAPP (% del PIB anual)	95,0	109,9	115,5	122,3	95,2	109,4	114,5	120,3

FUENTE: Banco de España.

a De acuerdo con los criterios utilizados en la Encuesta de Población Activa (EPA), los trabajadores afectados por un ERTE y los autónomos en situación de cese de actividad siguen siendo considerados, a efectos de la definición de la tasa de paro, como ocupados (aunque no lo sean en sentido estricto, desde el punto de vista de su contribución a la producción, mientras permanezcan en esa situación).

ANEXO 2. EFECTO SOBRE O EMPREGO

FONTE: FEDEA

Cuadro 8.3: Cambio de situación laboral de afiliación a 30 de abril sobre número de afiliados en alta laboral a 11 de marzo de 2020

	<i>Caída Afiliac.</i>			
	<i>11/3- 30/4</i>	<i>ERTE</i>	<i>CA</i>	<i>Total</i>
Hostelería	10.1	58.6	15.0	83.7
Actividades Artísticas, Recreativas y De Entretenimiento	11.7	44.6	11.9	68.2
Otros Servicios	5.7	25.1	23.9	54.8
Comercio; Reparación de Vehículos de Motor y Motocicletas	4.2	25.3	9.2	38.8
Actividades Inmobiliarias	4.7	17.3	11.1	33.2
Construcción	10.2	10.6	8.9	29.7
Actividades Administrativas Y Servicios Auxiliares	9.2	13.9	2.7	25.7
Educación	6.5	13.8	4.6	24.9
Transporte y Almacenamiento	4.5	14.4	6.0	25.0
Industria Manufacturera	4.4	17.7	2.8	24.9
Actividades Profesionales Científicas Y Técnicas	4.4	10.7	6.1	21.2
Información y Comunicaciones	4.1	8.1	2.5	14.7
Industrias Extractivas	3.1	7.6	1.0	11.6
Actividades de Organizaciones y Organismo Extraterritoriales	7.8	0.0	3.7	11.5
Actividades Sanitarias Y Servicios Sociales	-0.5	8.7	3.1	11.3
Actividades Financieras Y De Seguros	1.8	2.4	1.5	5.7
Suministro de Agua, Actividades de Saneamiento, Gestión de Residuos y Descontaminación	2.4	3.1	0.2	5.6
Agricultura, Ganadería, Caza, Selvicultura y Pesca	0.3	1.7	2.2	4.1
Suministro de Energía Eléctrica, Gas, Vapor y Aire	1.3	2.3	0.5	4.1
Actividades de los Hogares como Empleadores de Personal Doméstico y Productores de Bienes y Servicios	1.1	1.7	0.2	3.0
Administración Pública Y Defensa; Seguridad Social	2.4	0.1	0.0	2.5

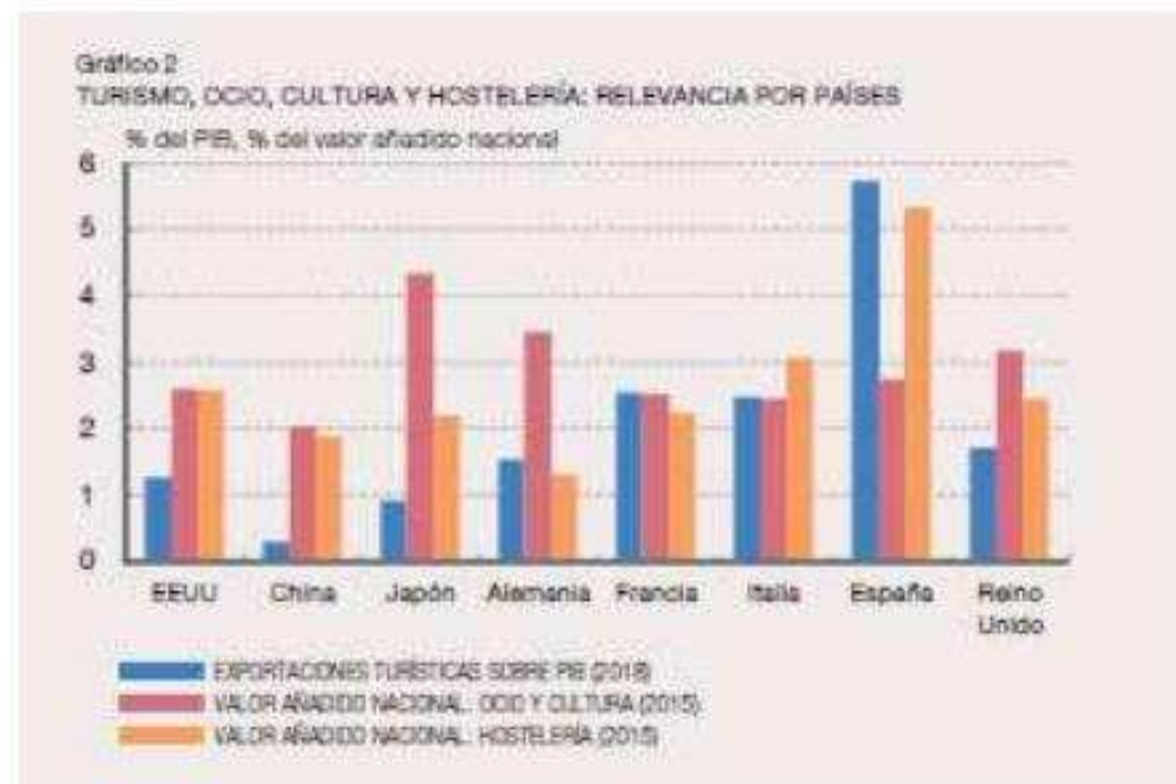
- *Nota:* Denominador: total afiliados a 11 de marzo de 2020 (en el Cuadro 8.1, el denominador era el total de afiliados a 30 de abril). Atención: estas tasas no son los cambios de situación laboral de los afiliados a 11 de marzo, sino una aproximación de dichos cambios dividiendo los cambios en el número total de afiliados entre ambas fechas, y los afiliados en ERTE y CA a 30 de abril, por el número de afiliados a 11 de marzo.

- *Fuente:* <http://prensa.mitramiss.gob.es/WebPrensa/downloadFile.do?tipo=documento&id=3.776&idContenido=3.689>

ANEXO 3. A RELEVANCIA EN ESPAÑA DO TURISMO, O OCIO E A CULTURA

FONTE: BANCO DE ESPAÑA

ANEXO 4. O IMPACTO SECTORIAL EN GALICIA

FONTE: FORO ECONÓMICO DE GALICIA

Tabla 4: Disminución de la actividad sectorial. Galicia. Previsión año 2020

Sector	Afectación Confinamiento "moderado"	Grado de afectación Confinamiento estricto	2º Trimestre	3º Trimestre	4º Trimestre
	Sector primario	Verde	Verde	Verde	Verde
Industria extractiva	Amarillo	Amarillo	Amarillo	Verde	Verde
Industria manufacturera					
Alimentos	Verde	Verde	Verde	Verde	Verde
Fabricación productos metálicos	Marrón	Rojo	Marrón	Naranja	Amarillo
Fabricación vehículos motor	Rojo	Rojo	Marrón	Naranja	Amarillo
Otro material de transporte	Marrón	Rojo	Marrón	Naranja	Amarillo
Otros	Marrón	Rojo	Marrón	Naranja	Amarillo
Energía	Verde	Verde	Verde	Verde	Verde
Agua, saneamiento	Verde	Verde	Verde	Verde	Verde
Construcción	Amarillo	Rojo	Marrón	Amarillo	Verde
Comercio					
Vehículos de motor	Marrón	Rojo	Rojo	Naranja	Marrón
Comercio mayorista	Marrón	Marrón	Marrón	Amarillo	Verde
Comercio minorista	Marrón	Marrón	Marrón	Naranja	Verde
Transporte					
Terrestre	Amarillo	Naranja	Amarillo	Amarillo	Verde
Resto	Amarillo	Naranja	Amarillo	Amarillo	Verde
Hostelería					
Alojamientos	Rojo	Rojo	Rojo	Marrón	Naranja
Comida y bebidas	Rojo	Rojo	Rojo	Marrón	Naranja
Información y Comunicaciones	Amarillo	Amarillo	Amarillo	Verde	Verde
Actividades financieras y de seguros	Amarillo	Rojo	Amarillo	Verde	Verde
Actividades Inmobiliarias	Marrón	Rojo	Rojo	Naranja	Amarillo
Actividades Profesionales Científicas y Técnicas					
Actividades jurídicas y de contabilidad	Verde	Amarillo	Verde	Verde	Verde
Servicios técnicos arquitectura e ingeniería	Amarillo	Rojo	Marrón	Naranja	Amarillo
Actividades Administrativas e Servicios Auxiliares	Marrón	Marrón	Marrón	Verde	Verde
Administración Pública y Defensa	Verde	Verde	Verde	Verde	Verde
Educación	Marrón	Marrón	Marrón	Verde	Verde
Actividades Sanitarias y Servicios Sociales	Verde	Verde	Verde	Verde	Verde
Actividades Artísticas, Recreativas y de entretenimiento	Rojo	Rojo	Rojo	Marrón	Naranja
Otros Servicios	Rojo	Rojo	Rojo	Marrón	Naranja
Empleadores de personal doméstico	Marrón	Marrón	Marrón	Amarillo	Verde

Tabla 3: Grado de afectación (disminución) de la actividad sectorial.

TOTAL O MUY ALTO
ALTO
MEDIO
BAJO
NULO O MUY BAJO

ANEXO 5. IMPACTO ORZAMENTARIO DAS MEDIDAS ADOPTADAS EN ESPAÑA

FONTE: FEDEA

Cuadro 7.1: Impacto presupuestario esperado de las medidas contra el Covid adoptadas por la Administración Central

	<i>aumento de gasto</i>	<i>reducción de ingresos</i>	<i>garantías públicas</i>
<i>ERTEs, cese de actividad y refuerzo de otras prestaciones por desempleo y similares</i>	21.769	3.240	
<i>Otras medidas de apoyo a empresas y autónomos</i>	148	1.834	104.400
<i>Ayudas a hogares vulnerables</i>	453		
<i>Refuerzo del gasto sanitario, IT e investigación</i>	2.806	1.022	
<i>Ayudas a y a través de las CCAA</i>	19.192		
<i>Otros</i>	40	24	
<i>total</i>	<i>44.408</i>	<i>6.120</i>	<i>104.400</i>

- Fuentes: Reino de España (2020), Cuadros 4.2.2.1-4.2.2.3, pp. 55-9 y

<https://www.hacienda.gob.es/Documentacion/Publico/GabineteMinistro/Notas%20Prensa/2020/MINISTRA/04-05-20%20NP%20Reunion%20coordinacion%20Hacienda%204%20de%20mayo.pdf>

ANEXO 6. CONTRIBUCIÓN EUROPEA Á LOITA CONTRA A COVID

FONTE: FEDEA

Cuadro 7.5: Respuesta europea a la crisis del Covid: síntesis de medidas

<i>Medida</i>	<i>Destino</i>	<i>Gasto o financiación prevista</i>	<i>Instrumento</i>	<i>Disponibilidad</i>
Medidas nacionales para hacer frente a la crisis	Ayudas a empresas y ciudadanos	La CE estima 2.8 billones de euros	Varios	Inmediata, ya que se financia desde los EEMM
SURE (nuevo programa temporal)	Financiación de gastos de reducción de tiempos de trabajo (ERTEs)	100 m.m.	Préstamos a los EEMM	Previsto en junio
Instrumento para la Prestación de Asistencia Urgente	Apoyo a los sistemas sanitarios nacionales y	2,7 m.m.	Financiado desde el presupuesto comunitario	Ya disponible
<i>rescUE</i>	Creación de reserva común de equipamiento médicos	0,3 m.m.	Financiado desde el presupuesto comunitario	Ya disponible
<i>Coronavirus Response Investment Initiative</i>	Diversos programas de lucha contra la crisis	70 m.m.	Transferencias desde el presupuesto comunitario	Modificaciones reglamentarias en curso
Medidas desde el BEI (i)	Fondo de garantía europeo para apoyo a pymes	25 m.m.	Garantías financiadas por lo EEMM y por otras instituciones	Previsto en junio
Medidas desde el BEI (ii)	Financiación o garantías a infraestructuras médicas e investigación	6 m.m.	Garantías o financiación desde el BEI	Previsto en junio
<i>Pandemic Crisis Support (MEDE)</i>	Atención médica, cura y prevención → ámbito exacto en discusión	240 m.m.	Préstamos a los EEMM que lo soliciten	Previsto en junio
Fondo de recuperación europea (en discusión)	Ayudas a EEMM para la recuperación, inversiones estratégicas, apoyo a otros programas (Horizonte, rescUE...)	¿Entre 1 y 2 billones de euros?	Transferencias/préstamos Avales al BEI	2021 en adelante

ANEXO 7. MEDIDAS DE SOSTEMENTO DE RENDAS EN GALICIA

FONTE: GOBIERNO DE ESPAÑA

Medidas de sostenimiento de rentas a 30 de abril de 2020						
	ERTES solicitados	Prestaciones SEPE abril	Prestaciones SEPE total	Millones de euros	Prestaciones autónomos	Millones de euros
A Coruña	69.380	73.148	111.314	100,6	29.027	19,2
Lugo	17.131	17.886	27.596	23,7	8.305	5,5
Ourense	21.881	21.650	30.075	26,0	8.107	5,4
Pontevedra	65.040	69.717	103.764	88,0	23.137	15,3
GALICIA	173.432	182.401	272.749	238,3	68.576	45,3

OUTRAS MEDIDAS:

- PROGRAMA DE AVAIS DO ICO: 7.393 EMPRESAS E 1.795,2 MILLÓNS DE EUROS
- FONDO SOCIAL EXTRAORDINARIO: 17 MILLÓNS DE EUROS
- AXUDA PARA BOLSAS DE COMEDOR: 13.766 ESTUDANTES E 1,9 MILLÓNS DE EUROS

ANEXO 8. PRINCIPAIS MEDIDAS DA XUNTA DE GALICIA

	PRINCIPAIS MEDIDAS XUNTA DE GALICIA IMPORTE
LIÑAS DE AVAIS A CRÉDITOS-IGAPE	30
RESTRUTURACION PROCESOS FABR.	10
DIXITALIZACIÓN COMERCIO E PEMES	23,5
FABRICACIÓN PRODUTOS COVID 19	7,5
TOTAL	70